

Monika Kociuba

500

**najbardziej przydatnych
fińskich słówek**

- + tłumaczenie na polski
- + przykłady użycia
- + ćwiczenia

suomika
nauka języka fińskiego

ISBN 978-83-947303-4-5

Wersja 1.0 (16.12.2017)

Gdynia 2017

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione.

memo

Monika Kociuba

www.memo.net.pl

suomika

nauka języka fińskiego

www.suomika.pl

Spis treści

Wstęp				7			
Zaimki				8			
minä.....	8	tämä.....	10	miksi.....	12	muu.....	14
sinä.....	8	tuo.....	11	miten.....	13	molemmat.....	15
hän.....	8	mikä.....	11	kuinka.....	13	itse.....	15
se.....	9	ei mikään.....	11	missä.....	13	joku.....	15
me.....	9	millainen.....	11	mistä.....	13	jokin.....	15
te.....	9	kuka.....	12	mihin.....	14	joka.....	16
he.....	10	ei kukaan.....	12	kaikki.....	14	eräs.....	16
ne.....	10	milloin.....	12	jokainen.....	14		
Rzeczowniki				17			
maa.....	17	yliopisto.....	23	tietokone.....	30	valo.....	37
maailma.....	17	kurssi.....	24	puhelin.....	30	väri.....	37
Eurooppa.....	17	luokka.....	24	lahja.....	31	ääni.....	37
Suomi.....	17	tie.....	24	kuva.....	31	pää.....	38
kieli.....	18	katu.....	24	elokuva.....	31	silmä.....	38
suomi.....	18	asema.....	25	lasi.....	31	suu.....	38
suomalainen.....	18	auto.....	25	kahvi.....	32	sydän.....	38
Puola.....	18	juna.....	25	olut.....	32	käsi.....	39
puola.....	19	bussi.....	25	ruoka.....	32	jalka.....	39
puolalainen.....	19	laiva.....	26	liha.....	32	ihminen.....	39
Ruotsi.....	19	loma.....	26	vesi.....	33	henkilö.....	39
ruotsi.....	19	matka.....	26	järvi.....	33	ryhmä.....	40
ruotsalainen.....	20	lippu.....	26	meri.....	33	mies.....	40
Venäjä.....	20	koti.....	27	metsä.....	33	nainen.....	40
venäläinen.....	20	talo.....	27	puu.....	34	herra.....	40
englanti.....	20	asunto.....	27	lehti.....	34	rouva.....	41
kaupunki.....	21	huone.....	27	kukka.....	34	perhe.....	41
pohjoinen.....	21	keittiö.....	28	elämä.....	34	lapsi.....	41
paikka.....	21	seinä.....	28	eläin.....	35	poika.....	41
tila.....	21	ikkuna.....	28	kissa.....	35	tyttö.....	42
alue.....	22	ovi.....	28	koira.....	35	isä.....	42
kauppa.....	22	sänky.....	29	kala.....	35	äiti.....	42
yritys.....	22	tuoli.....	29	kivi.....	36	vaimo.....	42
toimisto.....	22	pöytä.....	29	saari.....	36	sisko.....	43
kirkko.....	23	kirja.....	29	ilma.....	36	veli.....	43
sairaala.....	23	sivu.....	30	aurinko.....	36	ystävä.....	43
koulu.....	23	kone.....	30	tuuli.....	37	naapuri.....	43

asiakas 44	raha..... 46	kokous.....48	koe.....50
potilas..... 44	hintaa..... 46	ohjelma48	tehtävä50
lääkäri..... 44	tavara 46	syy.....48	sana50
poliisi 44	asia..... 46	ongelma48	viesti.....50
opettaja..... 45	juttu 47	ero49	kysymys51
opiskelija..... 45	tapaus..... 47	sota.....49	esimerkki.....51
työ..... 45	tilanne 47	apu.....49	nimi.....51
kiire..... 45	tapa..... 47	mieli.....49	

Czasowniki52

olla 52	kuulua..... 59	alkaa66	ajaa.....72
haluta..... 52	kuunnella 59	aloittaa66	päästä.....73
voida..... 52	nähdä..... 59	loppua66	muuttaa73
pitää 53	katsoa..... 60	lopettaa.....66	kasvaa.....73
täytyä..... 53	huomata..... 60	päätää67	nousta73
tarvita 53	näyttää..... 60	kestää.....67	nostaa74
saattaa 54	vaikuttaa 60	jatkaa67	laskea74
osata 54	tuntua..... 61	ehtiä.....67	panna.....74
tietää..... 54	lukea 61	odottaa68	laittaa.....74
tuntee 54	kirjoittaa 61	riippua.....68	antaa.....75
tutustua..... 55	tehdä 61	sijaita68	saada.....75
ymmärtää..... 55	käyttää..... 62	istua68	ottaa75
tarkoittaa..... 55	koskea 62	seisoa69	viedä75
ajatella 55	yrittää..... 62	jäädä69	tuoda.....76
suunnitella 56	valita 62	jättää.....69	hakea76
luulla 56	tarkistaa 63	asua.....69	tarjota76
uskoa 56	etsiä 63	elää70	myydä.....76
toivoa 56	löytää..... 63	syntyä.....70	ostaa.....77
muistaa..... 57	tapautua 63	kuolla.....70	maksaa77
unohtaa..... 57	järjestää..... 64	viettää70	syödä.....77
kysyä..... 57	sopia 64	tavata.....71	juoda77
vastata 57	toimia 64	kutsua.....71	opiskella.....77
puhua..... 58	hoitaa 64	mennä71	soittaa78
sanoa 58	rakastaa..... 65	käydä71	pelata.....78
kertoa..... 58	auttaa 65	tulla.....72	voittaa78
keskustella..... 58	korjata..... 65	saapua72	rakentaa.....79
kuulla 59	avata 65	lähteä.....72	

Przymiotniki80

iso 80	pitkä..... 81	nuori.....82	auki83
suuri..... 80	korkea..... 81	nopea82	kiinni.....83
pieni 80	vanha 81	hidas82	kallis.....83
lyhyt..... 80	uusi 81	vapaa82	halpa.....83

kaunis 84	väärä 87	kuuma 90	turvallinen 93
hyvä 84	oikea 87	tyhjä 90	varma 94
parempi 84	vasen 87	kova 91	mahdollinen 94
paras 84	valkoinen 88	raskas 91	tavallinen 94
kiva 85	musta 88	vaikea 91	yleinen 94
hauska 85	punainen 88	helppo 91	oma 95
mukava 85	sininen 88	suora 92	vieras 95
mielenkiintoinen 85	pimeä 89	tärkeä 92	sama 95
hieno 86	valoisa 89	väsänyt 92	eri 95
iloinen 86	selvä 89	sairas 92	erilainen 96
paha 86	puhdas 89	terve 93	sellainen 96
huono 86	kylmä 90	valmis 93	tällainen 96
heikko 87	lämmin 90	rikki 93	

Wyrazy opisujące czas 97

vuosi 97	sunnuntai 100	usein 103	ennen 106
kevät 97	tunti 100	yleensä 103	edellinen 107
kesä 97	kello 100	tavallisesti 104	viime 107
syksy 97	hetki 101	joskus 104	viimeinen 107
talvi 98	nyt 101	koskaan 104	sitten 107
joulu 98	tänään 101	vielä 104	silloin 108
kuukausi 98	eilen 101	jo 105	jälkeen 108
viikko 98	huomenna 102	enää 105	ensi 108
aamu 99	pian 102	vasta 105	seuraava 108
päivä 99	kohta 102	taas 105	kauan 109
ilta 99	heti 102	alku 106	myöhään 109
yö 99	juuri 103	aikaisin 106	loppu 109
maanantai 100	aina 103	ensin 106	

Wyrazy opisujące ilość 110

numero 110	kolme 112	puoli 114	lisäksi 116
osa 110	neljä 112	pari 114	yli 117
koko 110	viisi 112	muutama 115	tarpeeksi 117
aste 110	kuusi 113	moni 115	vähän 117
kerta 111	seitsemän 113	montako 115	vähemmän 117
yksi 111	kahdeksan 113	paljon 115	noin 118
ensimmäinen 111	yhdeksän 113	paljonko 116	
kaksi 111	kymmenen 114	enemmän 116	
toinen 112	sata 114	lisää 116	

Wyrazy opisujące miejsce 119

täällä 119	siellä 119	sisällä 120	pois 120
tässä 119	siinä 120	ulkona 120	lähellä 121

takana.....	121	edessä.....	121	alla.....	122
takaisin.....	121	päällä.....	122	välissä.....	122

Spójniki 123

ja.....	123	vaan.....	124	koska.....	125	kuin.....	126
sekä.....	123	että.....	124	siksi.....	125	vaikka.....	127
tai.....	123	jotta.....	124	joten.....	126	eli.....	127
vai.....	123	kun.....	125	siis.....	126		
mutta.....	124	jos.....	125	kuten.....	126		

Inne słówka 128

kyllä.....	128	hyvin.....	130	ainakin.....	133	mukaan.....	135
joo.....	128	tosi.....	130	liian.....	133	ilman.....	135
niin.....	128	todella.....	131	vain.....	133	paitsi.....	136
näin.....	128	aivan.....	131	varsinkin.....	133	varten.....	136
ei.....	129	ihan.....	131	kuitenkin.....	134	voi.....	136
älä.....	129	aika.....	131	muuten.....	134	no.....	136
ehkä.....	129	melko.....	132	myös.....	134	anteeksi.....	137
varmasti.....	129	melkein.....	132	yhdessä.....	134	kiitos.....	137
tietysti.....	130	jopa.....	132	yhteensä.....	135	samoin.....	137
oikein.....	130	edes.....	132	kanssa.....	135	hei.....	137

Ćwiczenia 138

Odpowiedzi do ćwiczeń 156

Alfabetyczny spis haseł 160

Wstęp

Podobno, aby komunikować się na poziomie podstawowym, wystarczy znać 500-1000 wyrazów w danym języku. Mając odpowiednią bazę słówek w pamięci powinno się udać poprowadzić prostą rozmowę i zrozumieć nawet połowę treści tekstów pisanych.

Kluczowe jest jednak wiedzieć, jakich wyrazów się uczyć. W tym celu właśnie stworzyłam poniższy podręcznik przedstawiający **500 najczęściej stosowanych i najbardziej praktycznych słówek w języku fińskim**.

Na jakiej postawie wybrałam owe 500 wyrazów? Przede wszystkim bazowałam na istniejącej liście najczęściej stosowanych wyrazów fińskich (Saukkonen, [Suomen kielen taajuussanasto](#), 1979). Jako że część z tego słownictwa wydawała mi się przestarzała (np. *Neuvostoliitto*, *markka*) lub zbyt oficjalna (jak np. *käytäntö*, *todeta*), nie uwzględniłam ich w moim podręczniku. Brakowało mi natomiast bardziej praktycznych wyrazów, typu *anteeksi*, *joo*, *kahvi*, *lippu*, które mogą się częściej przydać w komunikacji. Dorzuciłam też takie słówka jak m.in. *Puola*, *opiskella*, które z perspektywy Polaka uczącego się fińskiego mogą być często wykorzystywane. Chociaż przyznam, że wybór 500 słówek nie był łatwy!

Słówka w podręczniku są **pogrupowane na sekcje** ze względu na część mowy lub funkcję. Czasami pojawiają się też wyrazy, które mają kilka znaczeń i mogłyby pasować do kilku kategorii (np. *aika* może być rzeczownikiem oznaczającym czas lub przysłówkiem znaczącym *dość*), ale występują jako hasło tylko raz z podanymi różnymi zastosowaniami.

Hasła są **przetłumaczone na polski** i zaprezentowane w **4-5 przykładach zdań**. Warto zapoznać się z przykładami, ponieważ często kontekst jest ważny, aby poczuć, co naprawdę znaczy dany wyraz. Zdarzają się czasami wyrazy, które na polski tłumaczone są tak samo (np. *raskas* i *vaikea* mogą na polski być przełożone jako *ciężki*, są jednak stosowane w innych sytuacjach).

Język fiński słynie z tego, że **wyrazy odmieniają się przez przypadki i osoby**, dlatego nie będzie to rzadkie, że wyraz w przykładach wygląda inaczej (ma różne końcówki) niż słówko bazowe. Pod niektórymi hasłami umieściłam dodatkowo **komentarz**, wyjaśniający sposób zastosowania lub odmiany.

Ważną częścią podręcznika są **ćwiczenia**, które pomogą utrwalić słownictwo lub skontrolować posiadany stan wiedzy. **Klucz odpowiedzi** ułatwi samodzielną naukę.

Na końcu książki zamieściłam **alfabetyczny spis haseł**, który może pomóc w łatwiejszym odnajdowaniu słówek.

Zaimki

minä

ja

Zaimek *minä* (w mianowniku) często jest pomijany w zdaniach.

Minä puhun suomea. = Puhun suomea.

Ja mówię po fińsku. = Mówię po fińsku.

Minä en asu Helsingissä.

Ja nie mieszkam w Helsinkach.

Voitko auttaa **minua**?

Czy możesz mi pomóc?

Auto on **minun**.

Samochód jest mój.

Minulla on koira.

Mam psa.

sinä

ty

Zaimek *sinä* (w mianowniku) często jest pomijany w zdaniach.

Sinä olet kaunis. = Olet kaunis.

Ty jesteś piękna. = Jesteś piękna.

Mitä **sinä** haluat?

Czego ty chcesz?

Rakastan **sinua**.

Kocham cię.

Mikä **sinun** nimesi on?

Jak się nazywasz? / Jakie jest twoje imię?

Mitä **sinulle** kuuluu?

Co u ciebie słyhać?

hän

on, ona, ono

Zaimek *hän* jest używany tylko w odniesieniu do osób i nie może być pominięty w zdaniach.

Hän on pitkä.

On jest wysoki. / Ona jest wysoka.

Tunnen **hänet**.

Znam go/ją.

Odotan **häntä**.

Czekam na niego/nią.

Se on **hänen** autonsa.

To jest jego samochód.

Hänellä on kiire.

On się śpieszy. / On jest zajęty.

anteeksi

Voi **anteeksi!** – Ei se mitään.

Anteeksi, mitä kello on?

Anteeksi, että olen myöhässä.

Anteeksi, että häiritsen.

przepraszam

Och przepraszam! – Nic się nie stało.

Przepraszam, która jest godzina?

Przepraszam za spóźnienie.

Przepraszam, że przeszkadzam.

kiitos

Wyrazu *kiitos* używamy też, jeśli o coś prosimy.

Kiitos! – Ei kestä.

Kiitos kutsusta!

Kiitos kaikesta!

Mitä kuuluu? – **Kiitos**, hyvää.

Kuppi kahvia, **kiitos**.

dziękuję

Dziękuję! – Nie ma za co.

Dziękuję za zaproszenie!

Dziękuję za wszystko!

Co słyhać? Dziękuję, dobrze.

Poproszę filiżankę kawy.

samoin

Hyvää viikonloppua! – **Samoin!**

Hauska tutustua! – Kiitos, **samoin!**

Hyvää ruokahalua! – Kiitos, **samoin!**

Hän teki **samoin** kuin veljensä.

nawzajem, tak samo

Miłego weekendu! – Nawzajem!

Miło cię poznać! – Dziękuję, wzajemnie.

Smacznego! – Dziękuję, nawzajem.

On zrobił tak samo jak brat.

hei

Hei!

No **hei**, miten menee?

Hei, odota!

Hei hei!

cześć, hej

Cześć! / Hej!

No cześć, co słyhać?

Hej, poczekaj.

Cześć! / Na razie! / Pa pa!

Ćwiczenia

Ćwiczenie 1. Wstaw pasujący zaimek.

MINÄ SINÄ HÄN SE ME TE HE NE

1. Kuinka vanha sinä olet?
2. Missä Mikko on? ei ole kotona.
3. Missä asuvat?
4. olen suomalainen.
5. Ostin kukkia. olivat kalliita.
6. olemme tavanneet pari kertaa.
7. Mistä olette kotoisin?
8. Minulla on auto. on nopea.

Ćwiczenie 2. Wstaw pasujący wyraz pytający.

MIKÄ	MILLOIN	MIHIN	KENELLÄ	PALJONKO
MITÄ	MITEN	MISTÄ	KETÄ	MONTAKO
MIKSI	KUINKA	MISSÄ	KUKA	MILLAINEN

1. <u>Mikä</u> tämä on?	Tämä on kirja.
2. hän on?	Hän on Siiri.
3. kieltä sinä puhut?	Puhun suomea.
4. menee?	Hyvin, kiitos.
5. vanha sinä olet?	Olen 31 vuotta vanha.
6. kurssi alkaa?	Se alkaa huomenna.
7. asutte?	Asumme Helsingissä.
8. olet kotoisin?	Olen kotoisin Venäjältä.
9. aikaan nouset ylös?	Nousen kahdeksalta.
10. kello on?	Kello on puoli viisi.
11. lasta sinulla on?	Minulla on kaksi lasta.
12. on auto?	Mikolla on auto.
13. odotat?	Odotan Lauraa.
14. ilma tänään on?	On lämmin.
15. nouset niin aikaisin?	Koska minulla on paljon töitä.

Ćwiczenie 9. Do jakiej kategorii należą te rzeczy? Co mają wspólnego?

1. punainen – sininen – musta – valkoinen
2. aamu – tunti – kello – nyt
3. yksi – viisi – kahdeksan – sata
4. milloin – mikä – kuka – paljonko
5. sisko – veli – äiti – poika
6. Ruotsi – Puola – Suomi – Venäjä
7. englantti – puola – ruotsi – puhua
8. kissa – koira – kala
9. mies – nainen – lapsi – henkilö
10. hinta – asiakas – tavara – ostaa – myydä
11. aurinko – lämmin – kesä – matka
12. lääkäri – potilas – sairas
13. luokka – opettaja – opiskelija – koe
14. tietokone – auto – puhelin – toimia
15. vesi – laiva – uida
16. kokous – toimisto – kiire – hakea
17. sivu – lukea – koulu
18. rouva – tyttö – vaimo – sisko
19. isä – herra – veli – poika
20. kylmä – talvi – lahja – iloinen

V	Ä	R	I				
		K					
	U						
		S					
			H				
	A						
K							
				N			
	H						
			P				
L							
			R				
	O						
		N					
			I				
T							
			J				
						N	
	I						
						U	

To jest fragment podręcznika **500 najbardziej przydatnych fińskich słówek**

Cały podręcznik jest dostępny tutaj:

[500 najbardziej przydatnych fińskich słówek](#)

